Mājas Draugs

2. gads | Septembris, 1951 | 9./19./ nr.

JA TAURE IZDOD NESKAIDRU SKAŅU, KAS TAD GATAVOSIES KAŖAM?

Mākslinieka ANŠA BERZIŅA zīmējums Pāvila 1. vēst. korintiešiem 14. nod. 8. pantam.

MĀCĪTĀJS ED. PUTNIŅŠ

S A R G A I T I E S

''Kā tad jūs nesaprotat, ka es nerunāju par maizi, jums sacīdams: sargaities no varizēju un saduķēju rauga?'' Mat. 16, 11

IZSTIEPI savas rokas pret uguni, un drīzi tavas rokas būs siltas. Satveri tajās ledu un tavas rokas kļūs aukstas kā ledus. Kāpēc? Tuvums iespaido. Tas ir vecs dabas likums.

Šis pats dabas likums sevi attaisno arī cilvēku dzīvē. Mums ir labs sakāmvārds: Saki, kādi tavi draugi, un es pateikšu, kāds esi tu pats.

Amerikāņu rakstnieks Teodors Dreizers savā darbā Amerikāņu traģedija rāda mums jaunekli, kas cēlies reliģiozā ģimenē, bet agri iegūst ļaunus draugus, šo draugu ietekmē sāk noziedzīgu dzīvi un mirst apkaunotājā nāvē. Sargaities! - šķiet rakstnieks uzsauc saviem lasītājiem. Sargaities! - atgādina arī Jēzus visiem saviem draugiem.

Tajās dienās, kad Jēzus pirmie mācekļi sēdēja pie Viņa kājām, ļaudis dzīvoja divu ne visai lielu, bet toties iespaidīgu partiju ietekmē. Tās bija varizēju un saduķēju partijas. Abas nesamierināmas ienaidnieces un tajā pašā reizē sabiedrotās kopējā naidā pret Jēzu. Šo partiju ietekme apdraudēja pat tos, kas sēdēja pie Jēzus kājām.

Sargaities no varizēju un saduķēju rauga!

Gluži kā toreiz, kad Mozus savu tautu izveda no Ēģiptes! Toreiz bija aizliegts ņemt līdzi raugu, kā zīmi, ka jāatstāj ēģiptiešu ietekme. Tagad Jēzus brīdina savējos, lai tie izvairās varizēju un saduķēju rauga.

Vai šis raugs tik ļauns? Mēs zinām, ka varizēju ''raugs'' bija liekulība, saduķēju - kompromisi, bet abu partiju kopējais raugs - nīst Jēzu.

Sacīdams šos brīdinājuma vārdus, Jēzus domāja par šo raugu, par saviem mācekļiem un par savu nākotnes baznīcu. Vai mācekļi Viņa vārdus saprata? Sākumā nē. Viņu prātus nodarbināja citas lietas. Viņi domāja un raizējās par maizi, ēšanu un savas miesas labklājību, kaut gan savās miesas bēdās jau tik daudzkārt bija saņēmuši Jēzus palīdzību, un ne jau viņi vien - tūkstošiem ļaužu.

Bet Jēzus brīdinājums nav domāts tikai pagātnes ļaudīm vien. Tas jādzird arī mums. Gan veco dienu partijas ir pagaisušas, bet veco dienu indīgais raugs ir dzīvs vēl šodien. To pasaules vistālākās malās nes jaunas partijas ar jauniem vārdiem.

Vai vecā rauga raudzētais liekulis, vai vecā rauga raudzētais kompromisa mīļotājs un vecā rauga raudzētais Kristus nīdējs tagad neapdraud mūs visus? Vai briesmas nav vēl lielākas? Vai brīdinājumam nav jāskan vēl skaļāk?

Toreiz Jēzum savi brīdinātāja vārdi bija jāatkārto, tikai tad mācekļi tos saprata. Vai mēs Viņa brīdinājumu esam sapratuši?

Esam brīdināti jau vairākkārt. Esam dzirdējuši, esam redzējuši, esam savām rokām aptaustījuši, kā kādreiz neticīgais Toms. Bet vai drīkstam teikt, ka šis vecais raugs vairs mūsos nerūgst?

Pārcelsimies arī mēs līdzi Jēzum un Viņa mācekļiem uz o t r u m a l u. Mēģināsim uz brīdi atbrīvot savu prātu un sirdi no domām un rūpēm par savas miesas labklājību, lai dzirdētu un saprastu Jēzus brīdinātājus vārdus: Sargaities no varizēju un saduķēju rauga - no varizēju liekulības, no saduķēju kompromisa un viņu kopējā naida pret Jēzu.

LUDIS BERZIŅŠ

D z i e s m a

REIZ JŪNIJAM UN JŪLIJAM
ES DZIESMU SKANDINĀJU,
KAD JAUNS AR JAUNIEM SAVVAĻĀM
PA ZIEDU PĻAVĀM GĀJU.

TAD AUGUSTS MANI MĀCĪJA,
KĀ PĻAUJ UN KUĻUS SAISTA;
BET IZKAPTS DZIESMA TĪRUMĀ
IR MAN BIJ DZIESMA SKAISTA.

NU DURVIS VĀRSTA RUDENS VĒLS,
AR ZIEMA, ŠĶIET, IR TUVA;
ZŪD MIGLĀ JAUNO SAPŅU TĒLS,
SNAUŽ DZIĻĀ MIEGĀ DRUVA.

KUR DZIESMU RAST, KAS PRIEKĀ KAIST?
IR CEĻŠ: EJ, ŠMEĻ NO SEVIS!
NE MŪŽŪ MŪŽOS NEVAR GAIST,
KO MŪŽĀ DIEVS TEV DEVIS.

MĀCĪTĀJS P. NESAULE

Pestīšanas prieks

(MĀJU DIEVVĀRDIEM)

''JŪSU SKUMJAS TIKS VĒRSTAS PRIEKĀ.'' Jāņa ev. 16, 20b.

Meld.: To mīlestības spēku sveicu.

CIK LIELS IR MŪSU DIEVS! TĀ SLAVA NAV IZTEICAMA MŪŽĪBĀ: VIŅŠ LIELS IR DEBESS ŢRONĪ SAVĀ UN LIELS PAT ZEMES NIECĪBĀ! TAVS GODS, KUNGS, VISUR SKAN ARVIENU, TAVS SPOŽUMS VARENS NAKTI, DIENU!

MUMS MIRSTĪGIEM TU SAULE TIECI! KĀ BĒRNUS TĒVS MŪS MĪLEDAMS, KLĀJ GALDU MUMS UN MIELOT LIECI, MUMS STIPRU PILI UZCELDAMS. NĀC APMĒKLET MŪS GRĒCINIEKUS, KUNGS, SVĒTI MŪS UN VAIRO PRIEKUS! (Dz. grām. 348).

Ir liela atšķirība starp tagadējo kristīgo baznīcu un kristīgo baznīcu pirmajos gadu simteņos, un ne tikai lieluma, bagātības un varas ziņā vien. Mūsu brāļi un māsas pirmajos gadu simteņos bija bagātāki mantām, kādu mūsu dienās daudziem kristiešiem gaužām maz vai pat nav nemaz. Viena no šīm bagātībām ir pestīšanas prieks. Bet taisni šis prieks mūsu dienās mums visnepieciešamāks, lai mēs garīgi un fiziski izturētu. Ievērojot šī prieka lielo nozīmi mūsu dzīvē, pakavēsimies savās pārdomās pie tā tuvāk.

I.

Prieks, tāpat kā bēdas, ir mūsu dzīves sastāvdaļa. Pilnīgi bez prieka mūsu dzīve nav iedomājama. Kāds no grieķu gudrajiem ir teicis: ''Ja prieks pamet cilvēku, cilvēks vairs nav dzīvotājs. Viņš vairs ir tikai dzīvs mironis.''

Kā prieka avoti, tā arī veidi ir daudzi un dažādi.

Sv. rakstos lasām par cilvēkiem, kas priecājušies par Kristus piesišanu krustā. Un ne tik vien par to, bet arī par kristiešu ciešanām un mocekļu nāvi. Tas ir velnišķīgs prieks. Šo prieku Zaulā izraisa asinsliecinieka Stefana nāve. Cilvēki, kam Kristus un viņa piekritēju ciešanas sagādā velnišķīgu prieku, netrūkst arī mūsu dienās. Sevišķi daudz tādu aiz dzelzs priekškara. Jānis savā evaņģelijā to apzīmē par pasaules prieku.

Bet bez šī prieka ir arī pozitiva prieka veidi. Kuŗš nepazīstam prieku, ko izraisa daba? Liels prieks saistas arī ar cilvēka veselību. Filozofs Šopenhauers māca, ka deviņas desmitdaļas cilvēka prieka radot veselība un tikai vienu desmitdaļu pārējās lietas. Pazīstams ir viņa izteiciens: ''Vesels ubags ir laimīgāks par slimu ķēniņu.'' Kad esam veseli, daudzreiz nemaz nespējam izjust, cik liela manta ir veselība. Īsti izjūtam to tikai tad, kad esam šo bagātību zaudējuši. Prieks ir arī tas - būt kopā ar saviem ģimenes locekļiem, būt savās mājās, savas tautas vidū un savā dzimtenē. Bet neviens no šiem pieminētajiem priekiem nevar atvietot pestīšanas prieku.

II.

Jēzus saka: ''Jūsu prieku neviens jums neatņems.'' Kad gadi paiet, līdzi tiem aiziet arī daudz prieka. Daudzus prieka avotus šinī pasaulē aizber vara. Daudzi laupīti arī mums. Bet pestīšanas prieks ar varu nav atņemams. It sevišķi tas izpaužas apustuļa Pāvila dzīvē. Kristus dēļ viņš bija apcietināts, laikā, kad daudzi kristieši Kristus dēļ tika nonāvēti. Neskatoties uz to, viņš cietumā raksta Filipiešu draudzei: ''Priecājieties Kungā vienmēr, es vēlreiz teikšu, priecājieties!''

Ka šis prieks ar varu nav atņemams, to mums rāda arī visa baznīcas vēsture. Himnas, kuŗas dziedot kristieši vajāšanas laikos devušies nāvē, ir ticības un prieka himnas. Ir kristieši, kas ar šo prieku sirdī mocekļu nāvē mirst arī vēl tagad.

Šinī pasaulē nav daudz paliekamu lietu. Kāds dziesminieks saka: ''Viss ir iznīkstošs un mainīgs, Pazūd tā, kā dūmi, tvaiks.'' Pat par debesīm un zemi Svētie raksti saka, ka debess un zeme reiz zudīs. Pestīšanas prieks ir mūžīgs. Jesajas grāmatā par to lasām: ''Un tā Kunga atpirktie atgriezīsies un nāks uz Ciānu ar dziesmām un mūžīgu prieku.''

III.

Pestīšanas prieks nav ar naudu nopērkams. Ārēja piederība baznīcai šo prieku mums vēl negarantē. Vācijā dzirdēju kādu mācītāju atstāstam gadījumu savā ārmisijas darba. Kāds iedzimtais uzticīgi apmeklējis visus misionāra dievkalpojumus, bet ilgi vilcinājies kristīties. Misionāra jautāts, indietis atbildējis, ka viņš vilcinoties galvenā kārtā tāpēc, ka neesot vēl sastapis īsti priecīgu kristieti.

Noskumušo kristiešu ir daudz arī mūsu dienās. Daudz vairāk kā par saviem grēkiem tie noskumuši par zaudētiem prieka avotiem. Vienam tā ir ģimene, otram tēva mājas, trešajam amats, ceturtajam dzimtene un tā jo projām. Bet viens prieka avots ir atlicies mums visiem. Tas ir Kristus pestīšanas darbs. Pasaule nekā mums nevar padarīt, jo mēs esam no nāves un posta pārcelti dzīvībā.

Šī prieka iemantošana atkarās no Dieva žēlastības un mūsu īstas un sirsnīgas ticības. To iemantot cilvēkam nozīmē iegūt lielāko ba-

gātību.

Bet iemantot šo prieku tikai sev, - tas vēl ir par maz. Mums tas jādala tālāk. Veidi kā to darīt ir dažādi.

Rakstnieks Dostojevskis kā lielu dārgumu glabājis kādu kapeiku. Šo niecīgo naudas gabalu viņam uzdāvinājusi maza meitenīte, kad viņš kā noziedznieks atradies ceļā uz Sibiriju. Visdziļāk rakstnieka sirdī ieskanējušies bērna vārdi: "Kristus dēļ, lūdzu pieņemiet šo kapeiciņu!" Šis gadījums Dostojevski iepriecinājis viņa grūtajā ceļā, un arī vēlāk viņš allaž to atcerējies. Cik maz dažreiz vajadzīgs, lai mēs otru iepriecinātu!

Strādājot draudzes jaunatnes darbu Slokā, atmiņā palicis kāds svētvakars. Kopā ar vairākiem jaunatnes pulciņa dalībniekiem apmeklējām pilsētas nespējnieku māju. Jaunieši bija sagatavojuši dāvanu sainīšus vecajiem ļaudīm. Kad atstājam nespējnieku māju, atceros, ka kāda pulciņa dalībniece sacīja: "Nekad savā dzīvē neesmu jutusies tik laimīga kā šovakar, kur varēju Kristus vārdā iepriecināt šos vientuļos ļaudis." Mums, kam aizbērti daudzi laicīgās dzīves prieka avoti, jo sevišķi nepieciešami savu uzmanību pievērst priekam, kas saistīts ar Kristu. Vienīgi tas var mūs stiprināt un drošināt cīņā ar šo pasauli un palīdzēt sagaidīt reiz dienu, kur nekas šo prieku vairs netraucēs. Āmen.

Meld.: Slavēts Dievs visaugstākais

PAR IT VISU PASAULE DĀRGĀKA IR DVESELE, BET TIK JĒZUS KRISTUS PROT ĪSTU DZĪVĪBU TAI DOT.

LAI KUR SKATIEM VEROS ES, KAS MAN LAIMI, PRIEKU NES, JĒZUS - MANTA DĀRGĀKA LAICĪBĀ UN MŪŽĪBĀ.

PUĶU ZIEDS MŪS PRIECINA, AVOTS SIRDI SPIRDZINA, BET MUMS JĒZUS LABĀK PROT PRIEKU, SPĒKU PILNAM DOT.

DRAUGS SPĒJ DRAUGAM LAIMI NEST, DZĪVI SAULES GAISMĀ VEST, TOMĒR TIK PIE JĒZUS MAN LAIMES ZVANI ĪSTI SKAN!

MĪĻA MĀTES ROCIŅA, MĪĻI TEVS MŪS PASARGĀ, TOMĒR JĒZUS KRISTUS SIRDS MĪLESTĪBĀ GAIŠĀK MIRDZ!

TĀDEĻ, JĒZU MĪĻAKAIS, VISU ĻAUŽU PESTĪTĀJS, LAI AR TEVI VIENOTU SAVU DZĪVI PAVADU!

(R. Vanags, Dz. grām. 702).

ARTURS PRIEDĪTIS

P r ā t s u n t i c ī b a

I.

PRĀTS un ticība bieži tiek uzskatīti par ienaidniekiem. Un bieži cilvēks sev jautā: kas mani spēj t u v ā k pievest patiesībai, prāts vai ticība?

Iekams mēģinām šo jautājumu atbildēt, mums jāapzinās, ka absolūta patiesība cilvēkam nemaz nav pieejama, jo pats cilvēks un visi viņa miesīgie un garīgie spēki ir aprobežoti. Cilvēks var uzņemt un izprast tikai daļu no patiesības, t.i. nevis patiesību, kas ir viena, bet "patiesības", kādu ir daudz. Aiz katras cilvēkam pieejamās patiesības atrodama jauna patiesība, aiz tās savukārt cita, un tādā kārtā liekas, ka šīs patiesības tiecas sevī visus ekstrēmus apvienot, t.i., apiet empīriskajā pasaulē vērojamo polāritātes principu. Mēs redzam, ka patiesībai mēs nokļūstam t u v ā k, ja apvienojam vai samierinām pretrunas, t.i., kļūstam neloģiski. Visdziļākās patiesības parasti ir tās, kas tērpjas paradoksālā formulējumā. To atzīdami, esam atzinuši, ka visas cilvēkam pieejamās patiesības ir tikai vienas un tās pašas nepieejamās patiesības dažādie aspekti vai piemērojumi, un ka loģika, prāta galvenais instruments, mūs vadā faktiem apkārt, bet ne tuvāk.

Paskals saka, ka ar loģiku var visu satricināt. Ar izveicīgu loģiku prāts zinātniskas dedukcijas ceļā var mūs novest pie pilnīgi dažādiem rezultātiem. Prāts var, piemēram, pierādīt tiklab to, ka pienākuma apziņa ir viens no cilvēku sadzīves nepieciešamākiem faktoriem, kā arī to, ka tā ir tikai tukšs aizspriedums. Ja nebūtu vēl kāda cita kritērija, kādas citas iekšējas balss, tad mēs bieži vien relatīvo uzskatītu par absolūtu, daļu par veselu (kā to dara fanātiķi un sektanti, kas savu dzīvi veltī kādai izolētai patiesībai, pārvēršot to pārspīlējumā un atņemot tai patiesīguma kvalitāti).

Prāts var novest pie galīgi izolētām, absurdām patiesībām, kas runā pretim cilvēka "veselam saprātam" (Par saprātu mēs saucam prātu, kombinētu ar kādu citu kritērisku elementu). Ne visi "gudrie", loģiski domājošie cilvēki ir saprātīgi!

Pajautāsim kādu vienkāršu sirdsapziņas jautājumu diviem cilvēkiem, vienam, kas ir izcils intelektuālists, un otram, kas ir vienkāršs, varbūt pat vientiesīgs, dievbijīgs "cilvēciņš." Salīdzināsim atbildes. Viena būs gaŗa un sarežģīta un saturēs iebildumus tikpat pret "jā", kā pret "nē". Otra būs skaidra, vienkārša un noteikta. Jo gaŗāks spriedums, jo tas nenoteiktāks. Jo gaŗākas pārrunas, jo mazāki rezultāti.

Kas tad nu ir šis svešais kritēriskais elements, kas saprātīgo vientiesi padara pārāku par prātīgo gudreli? Tā nav prāta balss, tā ir kāda cita balss, kas runā tad, kad mēs runājam "no sirds". Tā ir sirdsapziņas balss. Citos gadījumos (kad atrisināmai problēmai nav morālisks raksturs) mēs to dažkārt saucam arī par intuiciju. Bet nekad to nedrīkstam sajaukt ar instinktu. Instinkts sakņojas cilvēka animāliskā dabā, tas sargā cilvēka miesu. Sirdsapziņa sargā cilvēka dvēseli. Tā neprasa nekādus pierādījumus no ārienes, jo visi pierādījumi jau slēpjas viņā pašā. Citiem vārdiem, tai ir pašai savi patiesības avoti.

Un nu izrādās, ka ir daudz tādu patiesību, īpaši morāliskā un reliģiskā laukā, kas prātam nemaz nav pieejamas un perādāmas. Un taisni šīs patiesības ir vissvarīgākās un nepieciešamākās. Par tām mēs gan varam būt pārliecināti un mēs nevaram tās noliegt, nerunājot pretim saprātam un sirdsapziņai, bet mūsu prāts tās mums pierādīt nespēj. Intelektuāli šīs patiesības vērtējot, vienmēr jānonāk pie punkta, kad jāsaka: "Es jūtu, ka tā tas ir, bet kādēļ, to nevaru paskaidrot."

PROF. K. KUNDZIŅŠ

Patiesība uzvar

VEROJUMI.

I.

NEŽĒLĪGĀ vara mūs padzinusi no dzimtenes. Tās smagums kā lietuvēns aizvien vēl gulstas uz mūsu tautiešiem un daudz citiem kristiešiem aiz dzelzs priekškara. Daudz sirdij tuvu cilvēku joprojām vēl vakaros gulēt ejot baigā neziņā jautā: Ko nesīs rītdiena? Cik ilgi gan tumsas vara vēl triumfēs par gaismu, cik ilgi vēl taisnība un patiesība tiks mīta kājām?

Tomēr šis patreizējais ļaunās varas triumfs nav vienīgais, ko mūsu acu priekšā nostāda mūsu laikmets. Ir šaipus, ir viņpus dzelzs priekškara saskatāmas arī vēl citas laika zīmes, kas, varbūt plašākām ļaužu masām un paviršam vērotāja skatam vēl nav tik labi saredzamas, bet kas tomēr pastāv un par kuŗām jārunā. Gara dzīves un tagadnes cilvēka vērotājam pēdējā laikā aizvien biežāk jāsastopas ar parādībām, kas liecina, ka veci, elki pamazām sāk šķobīties un drupt un ka atkal paveras ceļi uz jauniem, gaišākiem apvāršņiem.

Daudz gadu desmitus materiālistiskais pasaules uzskats bij turējis savā gūstā Eiropas cilvēku, pirmā kārtā lielu inteliģences daļu, kas orientējās uz modernās fizikas, ķīmijas un, vispār, dabas zinātņu pusi. Arī mūsu dzimtenē tas bija ļoti spilgti izmanāms. Atceros, ka Latvijas Universitātes pirmajos pastāvēšanas gados kādā publiskā disputā par cilvēka dvēseli un tās būtību uzvaras palma, spriežot pēc klausītāju izrādītās piekrišanas, izslīdēja no psichologu un teologu rokām un tika piešķirta dabas zinātņu - fizikas un bioloģijas pārstāvjiem, kas aizstāvēja materiālistisko izpratni. No tā laika pagājuši nedaudz gadu desmiti. Bet tie bijuši notikumiem pārbagāti. No vienas puses tie atnesuši jaunus atklājumus atomu fizikā un līdz ar to visas tā saucamās materijas struktūrā. Bet ne tik vien tas. Tie visām jaunajām atziņām apbruņotoj, bet reizē materiālisma kalpībā nonākušo cilvēku noveduši tikpat kā bezdibeņa malā... Viss tas nevarēja palikt bez ietekmes arī uz dabas pētnieku un viņa pasaules uzskatu. Bēgļu gaitās Vācijā vairākkārt nācās sastapties ar vienu no mūsu redzamākiem fiziķiem. Pirms divdesmit gadiem, minētajā disputā, viņš visu krūti bij iestājies par materiālistisko cilvēka un viņa dvēseles izpratni. Bet ko viņš tagad teica? "Ir drausmīgi, kā visi mūsu zinātnes galvenie sasniegumi kļuvuši par līdzekļiem neizmērojama posta radīšanai. Cilvēcei nebūs glābiņa, ja viņa neizkļūs ārā no šī burvju loka. Viens no svarīgākiem cilvēka uzdevumiem tagad ir atjaunot ticību mūžīgajiem cilvēces ideāliem, kādus paudis Kristus."

Hamburgas universitātē līdz pēdējam laikam ar lielu centību un izturību nodevās savām studijām lielāks skaits latviešu studentu, izmantojot pēdējās iespējas nobeigt savas studijas un iegūt attiecīgu zinātnes gradu. Pulciņā pārsvarā bija dabaszinātnieki un mediķi. Neraugoties uz intensīvo augstskolas darbu, tie atrada vēl laiku un patiku pulcēties labi apmeklētos referātu vakaros, kuŗi sev par mērķi bij sprauduši iztirzāt svarīgākās pasaules uzskatu problēmas. Kāds jauns dabaszinātņu asistents vairākos referātos centās pierādīt, cik neauglīgas ir kļuvušas materiālisma dogmas, kas tik ilgu laiku turējušas gūstā mūsu paaudzes cilvēka prātu, un ka zinātnes progresa un patiesības labā jāprasa, lai zinātnieks bez ierobežojumiem atzītu tik bieži pie malas nostumtos irracionālos un pārlaicīgos faktorus, kas veido cilvēku un viņa dzīvi. Pēc referenta domām, šīs dienas dabaszinātniekam jāraugās uz cilvēku kā uz būtni, kas stāv uz divu pasauļu - redzamās, mūsu maņu organiem pieejamās, un kādas, parastajām pētīšanas metodēm nepieejamās pārpasaules - robežām. Viņš līdzinoties radio viļņu uztvērējam, uz kuŗu iedarbojas dažādi kosmiski spēki. Šādā stāvoklī viņam esot jāizšķiras, kādam no šiem "pārpasaules" spēku strāvojumiem pielaikoties vai pieskaņoties. No viņa prasmes, uztvert un pieskaņoties augstākiem, dzīvību un svētību nesējiem, bet nevis postu un nāvi nesējiem (daimoniskiem) spēkiem, atkārājoties visa viņa nākotne, viņa "būt vai nebūt." Sakarā ar to pievēršama pastiprināta uzmanība visiem reliģijas ieteiktiem ceļiem un līdzekļiem, lai pievērstu savu "es" dievišķai pārpasaulei un kļūtu viņas atklāsmes cienīgam: svētcerei, lūgšanai, garīgiem vin-

grinājumiem, koncentrācijai un t.t. Šīs referenta domas visdziļāko atbalsi , cik varēja vērot, rada taisni jauno mediķu un dabaszinātnieku vidū... Kāda varena pārmaiņa, salīdzinot ar laikmetu pirms pāris gadu desmitiem! Veritas vincit! (''Patiesība uzvar'') - gribētos izsaukties.

Bet viens otrs varētu iebilst: tie ir fakti, kas skar vienīgi pārmaiņas teorētisko atziņu laukā. Tās mums neko vēl nedod, kamēr pats cilvēks ar visu savu personu un dzīves ievirzi paliek matērijas, ārpasaules spēku un garīga nespēka, bezcerības, naida, sabrukuma varā. Cik daudz taču mums šinī laikā jāsastopas ar pagurušiem, iekšķīgi salauztiem, savu ticību zaudējušiem ļaudīm, cik daudz tādu, ko dzīves viļņi šurpu un turpu mētā, kas ir bez noteiktas dzīves līnijas, gatavi sekot katrai maldugunij, kas te uzliesmo, te atkal dziest! Un tomēr, redzēt tikai šos laikmeta simptomus, aizmiedzot savas acis pret visu pārējo, pret to, kas klusi rūgst un briest dziļākos dvēseles un gara dzīves slāņos, būtu vienpusīgi un tuvredzīgi. Taisnība, mēs neapšaubāmi dzīvojam laikmetā, kad neskaitāmi cilvēki zaudējuši visu, kam viņi labās dienās bija pieķērušies: nevien laicīgo mantu, bet bieži arī iespēju turpināt pasākto ceļu, atbalstu, ko dod mājas un ģimenes dzīve, draugi, tuvinieki, pat miesas veselību, locekļu vingrumu un Dieva doto stalto augumu (lai domājam tikai par daudzajiem mūsu invalīdiem). Tomēr - un te mēs sastopamies ar lietas ''otro pusi'' - taisni šo likteņa piemeklēto ļaužu vidū, to vidū, kas nāvei skatījušies acīs un ilgi vērušies dzīves tumšajos bezdibeņos, izbaudījuši visas pamestā cilvēka mokas, arvienu biežāk varam sastapties ar tādiem, kas gan šķietami visu zaudējuši, bet tai vietā atraduši kaut ko, ko līdz šim nezināja: Dieva neredzamās rokas vadību un Viņa spēku, kas ''nespēkā varens parādās.'' (2. Kor. 12,9). Atkārtojas dzejnieka vārdos izteiktā patiesība: ''Kas vēl nekad nav salauzts savā garā, uz kailās zemes gulējis, tas tevi nepazīst, tu Augstā Vara!''

MĀCĪTĀJS E. ĶIPLOKS

Luteriskā baznīca Amerikā

IV. PAŠREIZEJAIS STĀVOKLIS, TURPINĀJUMS.

13. FINNISH APOSTOLIC LUTHERAN CHURCH, dib. 1873.g. - Somi sāka ieceļot Ziemeļmičiganā ap 1865.g., vēlāk arī Minesotā un Dakotās. Starp pirmiem ieceļotājiem bija māc. L.L. Lestadija (Laestadius) atmodas kustības pierkritēji. Tie arī radīja pirmo somu baznīcas organizāciju ar ļoti lielu laju līdzdalību un vienkāršu kultu. - Prezidents: Rev. Andrew Mickelsen. Birojs: Hancock, Mich.

14. EIELSEN SYNOD, dib. 1876.g., norvēģu izcelsmes. Eielsena dibināta, viņam 1875.g. izstājoties no Hauges sinodes (sk. 3.pkt.), kad tā grozīja satversmi. - Prezidents: Rev. George Bredeson. - Birojs: Taylor, Wisc.

15. * AMERICAN FINNISH EV. LUTHERAN CHURCH SUOMI SYNOD, dib. 1890.g. Sadarbojas ar ULCA (1. pkt.), kuŗas misijas nozare atbalsta somu aprūpi Kanādā 15 vietās. - Prezidents: Rev. John Wargelin. - Birojs: 912 Baldwin Ave., Negaunee, Mich. - Oficiozi: The Lutheran Counselor un Paimen -Sanomia.

16. FINNISH NATIONAL EVANGELICAL LUTHERAN CHURCH, dib. 1896.g. Sadarbojas ar Misūri sinodi (7.pkt.), kas pabalsta šo baznīcu un bez tam pati veic somu aprūpi Arizonā. - Prezidents: Rev. G.A. Aho, D.D. - Birojs: 923 N. St. Clair Str., Painesville, Ohio.

17. CHURCH OF THE LUTHERAN BRETHREN, dib. 1898.g., norvēģu izcelsmes, atšķeļoties no Apvienotās norvēģu baznīcas (sk. 3.pkt.). Prezidents· Rev. C.E. Walstad. - Birojs: Lutheran Bible School, Fergus Falls, Minn.

18. Ārpus minētajām luterāņu baznīcām atrodas dažas draudzes. Statistiskā pārskatā nav ieskaitītas dažas nesen organizētas latviešu draudzes, kas pagaidām nav iestājušās vēl nevienā no pastāvošajām luterāņu baznīcām, piem. Grand-Rapids, Mich., Vilimantika, Conn. u.c.

Patiesībā Amerikas luterāņi nav tik sašķelti, kā tas pirmā brīdī liekās, raugoties dažādo baznīcu sarakstā. Piecās lielākās sinodēs apvienoti vairāk kā 90% no visiem luterāņiem. Bez tam sinodes savā starpā sadarbojas intersinodālās organizācijās. Tā nu iznāk, ka ir trīs lieli nogrupējumi: 1. Apvienotā luterāņu baznīca, kas reprezentē g.k. austrumpiekrastes luterāņus ciešā vienībā, 2. Misūri sinodes inspirētā Sinožu konference (dib. 1872.g.) ar 5 dalībniecēm, kas apvieno g.k. vācu tautības luterāņus vidējos rietumos un 3. skandināviešu un vācu luterāņu koalicija tajos pašos apgabalos, kur iepriekšējā grupa ar 5 dalībniecēm, kas pazīstama ar Amerikas luterāņu konferences vārdu (dib. 1930.g.) un kas gatavojas uz ciešaku ūniju.

Vēl plašāka kopdarbības baze ir Nacionālā luterāņu padome (NLC, dib. 1918.g.), kas reprezentē 2/3 no visiem Amerikas luterāņiem un koordinē misijas, studentu un kaŗavīru aprūpes, sociālās palīdzības u.c. kopīgas akcijas. NLC ir arī Vispasaules luterāņu federācijas (LWF) nacionālā pārstāvniecība Amerikā, kas galv. kārtā finansē visu luterāņu palīdzības akciju pasaules mērogā (Lutheran World Action). Kā viens no lielākiem palīdzības darbiem jāmin arī luterāņu emigrācijas organizēšana D.P. likuma ietvaros. Par NLC sk. šī žurnāla 5. numuru, bet pie šīs svarīgās organizācijas varbūt atgriezīsimies vēl citreiz. NLC oficiāls izdevums ir ''The National Lutheran'' (iznāk 5 reizes gadā). NLC eksekutīvais direktors: Dr. Paul C. Empie, viņa birojs: 50 Madison Ave., New York 10, N.Y. Emigracijas nozares birojs: Lutheran Resettlement Service, 145 East 32nd Street, New York 16, N.Y. Ieceļotāju garīgās aprūpes organizēšana piekrīt Division of American Missions, vadītājs: H. Conrad Hoyer, viņa birojs (arī Mājas Drauga redakcija): 327 S. La Salle Str., Chicago 4, Ill.

M. ROZENTĀLE

Reliģiskie tēli mūsu trimdas lirikā

I. DIEVS, LAIKMETS UN TAUTA.

TRIMDA ir mūs atrāvusi no dzimtenes, ierastās vides, sabangodama mūsu dvēseles dziļākos atvarus, kas ikdienas lēnākā plūdumā bieži vibrē nejūtami, ir pacēlušās dienas gaismā pretešķības, izdaļījušās asāk dvēseles dziļdziļās šķautnes. Bet reizē ar to trimda ir personību padziļinātāja un skaidrotāja.

Nav nejaušība, ka trimda ietekmējusi arī reliģisko pārdzīvojumu, ko izteic trimdas dzejnieki. Reliģiskā pārdzīvojuma stiprums un dziļums ir vienmēr bijis stipro garu daļa, kas guvuši saskaņu sevī un dvēseles mieru vislielākās briesmās un pārvērtībās. Vājie, zaudējuši daudz, nonāk līdz visa cēlā un svētā noliegšanai, būdami sevī nelaimīgi un izceldami savos dzejas darbos negatīvo. Ir laime, ka pēdējie mūsu dzejā ir izcilā mazākumā, jo mēs esam stipra tauta.

Vidējās un jaunās paaudzes dzejnieku vidū ir vairums to, kas dzīvo saskaņā ar Dieva lēmumu. - A. Eglītis, Fr. Dziesma, E. Ķezbere, K. Zāle, R. Skujiņa, P. Aigars, A. Kaugars un daudzi citi. Zīmīgi ir pieminēt, ka no Karolas Dāles pēdējā dzejoļu krājuma "Laika Rasa" 40 dzejoļiem 15 ir ar reliģisku tematiku. Tas ir augsts procents, līdzīgs tam, kāds vērojams Andreja Eglīša krājumā "Uguns vārdi," kur no 119 dzejoļiem 43 apcerē reliģiskus motīvus.

Mūsu lielākās liriķes Z. Lazda un V. Strelerte retāk min Dieva vārdu, bet nolaižas dziļāk dvēseles dzīlēs, tveŗot izjūtas plašā filozofiski-reliģiskā skatījumā, gan izsakot savas dvēseles saskari ar dievišķo, gan savu ticību Dieva gādībai par latviešu tautu un visu cilvēci. Vērojot kaŗa pasauli, sapostītās dzīves un atkailināto cilvēka ļaunumu, Z. Lazdai šķiet, ka Dieva nolūks ir radīt ko pilnīgāku par cilvēku. Dzejolī "Sagrautā māja" viņa saka:

Cilvēks laikam jau paiet,
Citus veidus Dievs grib varbūt laist,

Gaŗām tavs laiks jau un gaist
Tumšajās cīņās.

Šī doma ieaužas kristīgajā pasaules uzskatā, izteicot, ka šīs zemes dzīve nav tā labākā. Šo pamatdomu arvienu par jaunu pierāda dažādu vēsturisku norišu posmi. Dzejnieka dvēsele uz visu to atsaucas jo jūtīgāk.

Mūsu trimdas lirikā vērojam laikmeta pulsējuma atskaņas saistībā ar reliģisko pārdzīvojumu. Jo spilgtus vārdus par savu laikmetu daudzos dzejoļos ir teicis Andrejs Eglītis. Kaŗa ietekme atspoguļojas arī dzejolī "Viss kaisli savijies", kur teikts:

Šķēps Dievu padzinis, tumst zeme, debess neatsaucas.

Kaŗš nesaudzē arī Dieva namus - dzejolī "Degošā dievnamā" un "Tukšā dievnamā" ir tam liecības. Jo tāds ir kaŗa laiks, kad "kraukļi pieperinas templa sienām."

Visspilgtākā laikmeta glezna ir krājuma "Uz vairoga" ievada dzejolī

Ar bērnu nokautu - redz stāvot
Čingishanu Kristus vietā.

Šīs briesmas tomēr ir pārejošas, un dzejnieki tic, ka Dievs vadīs tālāk dzīves plūdumu. Tas apņēmīgi izteikts Veronikas Strēlertes dzejolī "Eiropai":

Kad tīrs būs gaiss,
Dievs savu zīmi dos -
"Cel jaunu namu sev
Šais gruvešos."

Arī Zinaidas Lazdas dzejolī "Ticība" ir jaunas dienas redzējums:

Mūs nenomāks, Dievs jaunu dienu dos,
Ar taisnības un citu dzīves ziņu
Kā šī, kas nīcības un varas miņu
Pēc sevis vēdinās vēl tūkstoš augumos.

Karolas Dāles ticība labā uzvarai izteicas dzejolī "Cilvēkam" -

Dievs Debeskalvē zemi kaļ
Arvien, arvien no jauna.
Kam velti raugies atpakaļ? !
Tev nākamība jāizkaļ,
Lai vērstos dzīve jauna!
Lai vērstos dzīve jauna
Bez viltus un bez ļauna.

Ļoti plaša vieta mūsu dzejnieku sniegumos ir ierādīta Dieva gādībai par latviešu tautu un zemi. Šo zemi, ko Dievs pats tautai devis, Viņš atdos arī atpakaļ. V. Strelerte dzejolī "Zemnieks" saka:

Jo tu, kas dodi un ņemi,
Un pavēli cīnīties,
Kas pasaules likteņus lemi,
Šo zemi, šo sāpju zemi
Mums esi piešķīris, Dievs.

Klāra Zāle grib cerēt, ka Dievs, piešķirto atkal atdos - dzejolī "Pusnakts stundā":

Tu to zini - par šo zemi
Vīri, mīlā degot, krīt.
Vai tu, Dievs, ar savu roku
Varēsi to atraidīt?

Ja šai dzejolī dzejniece vēl jautā,

kaut gan jautājumā jau sadzirdama pozitīva atbilde, tad citur viņa par to jau ir droša. (Tā nesmaržo rozes):

Stās viesuļu vētra, stās negaiss viss,
Plauks saule dzelmainās debesīs,
Kad Dievs pats šo vārdu - šo vārdu sauks - Latvija.

Dievs neļaus tautu no zemes šķirt (Dievs neļaus).

Sakarā ar šī laikmeta bargumu, V. Strelerte dēvē Dievu par "Lielo ciešanu Dievu". Viņa padodas dzīves gaitai, ko Dievs lēmis, bet visur un uz mūžu paliek ar tautu saistīta.

Man pieder, lai kur esmu šķirts,
Lai kurp, Tu Dievs, mani sūti,
Manas tautas asins un sirds,
(Mierinājums)

Z. Lazda karsti lūdzas par savu tēvzemi:

Pie zemes krītu, Dievam lūgdamās,
Jel neatņem man to, ko pats man devis,
Jel klausies manās karstās lūgšanās.
(Nemiers)

Andrejs Eglītis dzejolī "Bēglis" izsaka gaišākas nākotnes pārliecību:

Dievs dziedinot uzliks savas rokas uz Latvijas krūts.

Lai tas notiktu, ikvienam tam jātic, ikvienam jālūdz un kaut kas arī jādara, lai varētu dzīvot saskaņā ar savu pārliecību. Visredzīgākiem un rosīgākiem jābūt tautas liktens tragikas izpratējiem un ticētājiem tautas ciešanu jēgai un tautas mūžībai. Tā mūsu trimdas dzejā ir spēcīga ticība Dieva vadībai tautas dzīvē, Dieva rīcības dziļākai jēgai arī vistumšākos brīžos.

Cēsis — Brāļu kapi.

Zelta teļa ielejā

Ko gan cilvēkam var piedāvāt kalni? - Tāles, tikai tāles un skarbus vējus, aizas un klintis. Bet caurmēra cilvēks alkst ūdens un maizes un zaļa zāles paklāja, kur apsēsties paēnā un aizvējā. To visu sniedz ieleja. Tāpēc cilvēki labprāt apmetas ielejās. Viņu apvārsnis ir šaurs, viņu sapņi - sīki, viņu debess zema un viņu dievs - Zelta teļš - - šodien tāpat kā vakar un aizvakar.

* * *

Durvis ir pavērtas. Ar vienu roku satvērusi durvju malu, ar otru turēdamās pie stenderes, Mirjama raugās savā istabā. - Nu nāc taču iekšā, saka Ārons, un taisi durvis ciet! - Iekšā iet! - domā Mirjama. Ka viņai to gribētos, būt atkal savās mājās, savā istabā, kur katra vietiņa pazīstama, kur katra lietiņa tūkstošreiz cilāta, kur katru rītu logā uzplaukst diena kā zieds un katru vakaru gaida gulta kā māte! Jāpārkāpj tikai slieksnis, un viņa būs mājās. Būs beidzies šis mežonīgais skrējiens, bailes un nemiers. - Nu, nāc, nāc taču, še tava krūze, sauc Ārons. - Kā tad! - domā Mirjama, brālis atkal dusmojas. Bet tas gan labi, ka krūze vesela. Vēl pirms brīža viņa būtu varējusi zvērēt, ka krūzes vairs nav. Tā maizi mīcot, nokritusi un saplīsusi. - Nu, vai nāksi, vai nenāksi? - sauc Ārons jau gluži pikts. - Protams, viņa ies. Kā gan to Ārons nespēj saprast! Viņai tikai jāsaņemas. Smiekls! - vai tad nu viņa tikdaudz nevarēs, ka pārkāpt šo nieka slieksni! Bet - smejies vai raudi - viņa nevar. Viņa lūko celt vienu kāju. Tā ir kā zemē ieaugusi. Viņa lūko celt otru - nekā. Es nevaru, viņa grib sacīt. Tu jau redzi, ka es nevaru! Bet viņa nevar arī to pasacīt. "E-e-es ne..." viņa beidzot izdabū un, no mocītāja sapņa atmodusies, jūt, ka auksti sviedri pārklāj pieri, krūtis, rokas.

Vēl lāga neapjēgdama, kur atrodas, uz elkoņa atbalstījusies un sirdij aulekšojot, Mirjama raugās apkārt: teltis un cilvēki - cik tālu acs vien sniedz, citi teltīs, citi, nemierīgā ceļinieka miegā svaidīdamies, pakrituši turpat zem klajas debess. Vietu vietām no pusapdzisušajiem ugunskuriem, kam uz rīta pusi neviena roka vairs nav uzmetusi pat sausa ērkšķu krūma zaru, ceļas zilgani dūmi, grīstē griezdamies, uz augšu kāpdami un atkal krizdami atpakaļ. Tepat aiz telts stūra raud bērns, pa brīdim apstādamies, it kā klausīdamies: vai tad nu tiešām neviens nedzirdēs, it kā elpu ieņemdams, un kaut kur tālāk divas balsis - viena rupjāka, tēva vai vīra, otra - smalkāka - sievas vai pusaudža, dedzīgi cīnās par savu taisnību.... Ceļinieku nometne ielejā.

- Un man jau vienu mirkli likās, ka esmu atkal mājās, domā Mirjama, uzmanīgi vilkdama nospiestās kājas no kaimiņienes galvas apakšas un mazliet grīļodamās, kā noreibusi, dodas uz aku. Vēl agrs. Gaisma tikko aust. Pie akas drošī vien vēl neviena nebūs. Vienā ziņā tāda agra pamošanās laba: tu tiešām arī tieci pie ūdens. Tiem, kas atnāk vēlāk, ilgi jāgaida un kad tie beidzot tikuši klāt, viss viņu ieguvums - vairāk dubļu kā ūdens.

Taču līdz akai Mirjama šorīt netiek. Pusceļā uz aku viņa ierauga vīru, kas, uzlēcošās saules apgaismots, dejo savādu deju. Drīz viņš iet uz priekšu, it kā ienaidnieku uzvarējis, drīz uzvarēts kāpjas atpakaļ, paiet uz vienu pusi, paiet uz otru, it kā pretinieku pazaudējis un traucas atkal atpakaļ uz vietu, kur savu deju sācis. Tā ir mākslinieka "deja", kad tam par savu darbu prieks. Ārons! - beidzot Mirjama pazīst.

"Tik agri jau augšā?"

"Saki labāk - vēlu," smaida Ārons.

"Tu nemaz neesi gājis gulēt?"

"Nē, un tu? Tu varēji šonākt gulēt?"

''Ne, man...''

''Nu, redzi!'' saka Ārons, kam šobrīd visi paskaidrojumi šķiet lieki. ''Kā tad es lai būtu varējis gulēt! Tas taču m a n s roku darbs. Paskaties, vai nav skaists? Vakar bija jau gluži tumšs, kad pabeidzu. Nemaz neticēju, ka no tiem nieka auskariem sanāks tik daudz zelta. Pa nakti vēl uzcēlu altāri. Šodien taču svētku diena!''

Nu tikai Mirjama atceras, ka šodien svētki. Šodien jāupurē izreliešu jaunajam dievam - Zelta teļam, kuŗu Ārons, ļaužu gribai izdabādams, pagatavojis no pieaugušo un bērnu auskariem. Un tur nu rīta saulē sildās šis elks, patiesi, meistara roku darināts un paša meistara apbrīnots.

''Bet Mozus?'' ierunājas Mirjama, brīdi meistara priekam līdzi priecājusies. ''Ja nu Mozus atgriežas...''

''Nebīsties,'' saka Ārons, ''Mozus vairs neatgriezīsies. Četrdesmit dienas prom un tad šī zemes trīce, nē,'' atkārto Ārons, ''Mozus vairs neatgriezīsies. Un labāk ar', ka nē. Man jau apnicis: vienmēr Mozus un Mozus! Tev nebūs to, un tev nebūs to! Pats cilvēku nositis, bet citiem sludina: tev nebūs! Man jau balss aizsmakusi atkārtojot: Mozus saka to, un Mozus saka to.''

''Bet tev jau nebija jāatkārto, ko saka Mozus, bet, ko saka tas Kungs.''

''Tas Kungs!? Kur tad ir tas K u n g s? Kas viņu redzējis? Mozus. Kas ar viņu runājis? Mozus. Kāpēc tas Kungs nepagodina tevi un mani? Kāpēc mēs viņu nedrīkstam redzēt? Un vispār - kas tas par dievu, ko nevar redzēt! Lūk, kur ir dievs!''

''Bet tas Kungs līdz šim mums tik brīnišķīgi palīdzējis, no Ēģiptes izvēdis...''

''Un kur viņš mūs ir ievedis?'' jautā Ārons, acīm redzot, uz šādāmierunām jau sagatavojies. ''Ļaudīm taisnība: kas mums kaitēja Ēģiptē? Vergi? - nu, kas par to! Visi jau nevar būt kungi. Kadi kungi tad nu esam tagad?''

''Bet paēduši esam.''

''Paēduši! Kas tā par paēšanu: Kad gaļa, tad gaļa; kad putra, tad putra. Ļaudīm taisnība: vai nebija kapu diezgan Ēģiptē? Nē, bija jānāk nomirt te, tuksnesī.''

''Bet vēl jau neesam nomiruši.''

''Jāsmejas - neesam. Vai tādi ir dzīvie. Vai tāda ir dzīve?''

''Jā, ko tad tu esi izlēmis? Vai griezīsimies atpakaļ uz Ēģipti?''

''Nezinu. Redzēsim. To pārdomāt vēl laika diezgan. Šodien svētki. Skat, ļaudis jau pulcējas.''

Patiesi, ļaudis pulcējas, čalodami, uztraukti, pacilāti. Viņiem ir jauns vadonis un jauns - dievs. Vadonis pēc viņu prāta un dievs, ko viņi var redzēt, aptaustīt. P a - š u dievs, no pašu zelta darināts. Kā bullis ganāmpulku uz zālainām ganībām, - viņš vedīs savus ļaudis uz piena un medus zemi un ar saviem ragiem pie zemes notrieks katru, kas lūkos viņam stāties ceļā. Slava tev, israeļa dievs, tu mūs esi izvedis no Ēģiptes zemes...

* * *

Tāda ir tā aina, ko ierauga Mozus no kalna nokāpis ielejā. Brīdi viņš raugās kā bezdibenī, kur tikko iekritis kas bezgala dārgs un, kā pie bezdibeņa malas pienākušu, Jozum viņu gribas arī saturēt. Šķiet vecajam vīram reibst galva, viņš grīļojas. Bet kad Jozus taisās viņu saturēt, nikns ''nost!'' viņu atsviež kā lauvas ķetna kucēnu. Akmens galdiņi, pār galvu pacelti, mirkli pamirdz rīta saulē, it kā uz altāra nolikti, it kā aicinādami: Redziet - Dieva raksts, kāda brīnišķīgā glezna! - tad, stipru roku triekti, tie krīt un sadrupuši gabalu gabalos gāžas, veļas un slīd no Dieva kalna - Zelta teļa ielejā.

* * *

Bībele stāsta, tāpat kā bauslības galdiņus Mozus esot satriecis arī zelta teļu, pēc tam kāpis atkal kalnā un nonesis jaunus.

Bībele nestāsta, kas noticis ar vecajiem, sasistajiem. Man liekas, ka četrdesmit dienas un naktis - tādu laiku, pēc Bībeles ziņām, Mozus atkal bijis prom - ir pietiekami ilgs laiks, lai pārsteigti, iztrūcināti, un vainas apziņas mocīti ļaudis atrastu vismaz dažas lauskas. Tās tad nu arī vēl tagad glabājam kā dārgu senlaiku mantojumu. Par vareno kopainu, kuŗu Dieva kalnā reiz skatījis Mozus un viņam pār plecu - Jozus, mums taču nevienam nav īstas jausmas. Ir arī jāšaubās, vai ielejā to vispār ir iespējams saredzēt. Mēs esam ielajas ļaudis.

O.G.

KOMŪNISMS UN KRISTĪGĀ BAZNĪCA

Artūrs Vēbus (Vööbus), igauņu mācītājs un teoloģijas profesors Čikāgas luterāņu teoloģiskajā seminārā, ir sarakstījis un par saviem līdzekļiem iespiedis ievērojamu grāmatu, kas saucas ''Komūnisma izaicinājums kristiešiem'' (Communism's Challenge to Christianity). Tā satur arī daudz liecību par kristīgās baznīcas drausmīgo stāvokli Baltijas valstīs, īpaši Igaunijā.

Šī rakstnieka stiprā puse ir tā, ka viņš neraksta kā kabineta pētnieks, bet liecina no savas personīgās un savas tautas pieredzes. Tur ir vārdā saukti igauņu mocekļi, tēlotas Maskavas slepenpolicijas metodes okupēto zemju atraušanai no kristietības, rādīts strādnieku zemais iztikas līmenis un beztiesīgais stāvoklis zem padomju jūga.

No otras puses, Vēbus nebaidās arī atklāt baznīcas kļūdas. Kristīgā baznīca ir par maz darījusi - viņš saka - lai noskaidrotu patieso baznīcas stāvokli Padomju Savienībā. Maskava izmanto kristīgās baznīcas miegainību. Daudzi Amerikas un Vakareiropas mācītāji padodas komūnistu propagandas ietekmei. Pat internacionālais baznīcas kongress Amsterdamā rādīja 1948.gadā, ka ir baznīcas darbinieki, kas drīzāk tic padomju sūtniecību izplatītām lapiņām, nekā kristīgo mocekļu - baznīcas cēlāko pārstāvju - nepārprotamajām liecībām. Baznīca nostājusies aizstāvēšanās pozicijās un pa laikam labāk atkāpjas nekā cīnās par savu lietu. Vēbus nobeidz ar Kristus vārdiem: ''Strādājiet kamēr ir diena; nāks nakts, kad neviens nevarēs strādāt.''

Šī grāmata vedinās uz dziļām pārdomām dažu labu baznīcas darbinieku. Tas ir darbs, ko arī latviešu iebraucējs var droši pasniegt amerikāņu mācītājam vai saviem labvēļiem Savienotajās valstīs.

Spektators.

POSTMASTER: If addressee has removed and new address is known, notify sender on Form No. 3547, postage for which is guaranteed.

MĀJAS DRAUGS
DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

Return postage guaranteed

Sec. 34.66, P.L.&.R.
U.S. POSTAGE
PAID
Chicago, Ill.
Permit No. 9375

Latviešu ev. lut. mācītāju adreses A.S.V. un Kanādā

AVOTIŅŠ, Kornelijs
1091 West 8th Ave.
Vancouver, B.C., Canada

BIRZNIEKS, Kārlis Arnolds
1302 W. Washington Blvd.
Fort Wayne, Indiana

CAUNE, Elmārs
11010 - 109th Ave.
Building B., Suite 13
Edmonton, Alberta, Canada

GALIŅŠ, Alberts
10234 - 40th St., S.W.
Seattle, Washington

KIRŠFELDS, Ansis
132 1/2 Franklin St.
Hightstown, New Jersey

KRONIS, Kārlis
52 Chapman St.
Willimantic, Connecticut

KUGRENS, Jēkabs
3153 W. 30th St.
Cleveland 9, Ohio

MANGULIS, Arnolds
403 N. Fayette St.
Saginaw, Michigan

MITULIS, Aleksandrs
367 Maryland St.
Winnipeg, Manitoba, Canada

OZOLS, Alberts
1966 Valentine Ave.
Apt. 6
Bronx 51, New York

PAVASARS, Eduards
404 Hugson North
Hamilton, Ont., Canada

ULMANIS, Haralds
1401 - 7th St.
Des Moines, Iowa

UPĪTE, Žanis
c/o Jānis Kaņeps
453 Aurora Ave.
St. Paul, Minnesota

VALTERS, Kristaps
621 West 4th St.
Willman, Minnesota

VEDZELE, Teodors
Box 31,
Farmington, Missouri

VEINBERGS, Aleksandrs
1323 Clifton St., N.W.
Washington, D.C.

ZIŅĢIS, Ādolfs
c/o Central Theol. Sem.
Fremont, Nebraska

KĻŪDAS IZLABOJUMS. Mājas Drauga 6. nr-a 10. lpp. nepareizi iespiests mācītāja Meistera iniciālis. "T" vietā jālasa "J" - Jānis.

Published by
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

For the spiritual care of Latvians of Lutheran faith, recently resettled in the United States.

For information write to the above address. Attention: Latvian Paper.

PACIFIC LUTHERAN

FRIEND OF HOME

English translation of the Latvian paper MAJAS DRAUGS

Volume No. 2 September 1951 No.9/19

Pastor Ed. Putnins

B E W A R E!
Math. 16: 11

Stretch your hands towards a fire and soon your hands will be warm. Take a piece of ice in them and your hands will become cold as ice. Why? The nearness influences. That is an old rule of nature.

This same rule of nature justifies itself also in the lives of men. We have a good proverb: Tell me who your friends are, and I'll tell you what you are yourself.

The American writer Theodor Dreiser in his work The American Tragedy shows us a youth, who has descended from a religious family, but in his early life gets acquainted with evil friends, and in the influence of these friends starts a criminal life and dies a shameful death. Beware! It seems the writer calls out to his readers. Beware! Jesus also reminds all his friends.

In those days, when the first disciples of Jesus sat at His feet, people lived in the influence of two not too large, but very influencial parties. Those were the parties of the Pharisees and Sadducees. They both were irreconcilable enemies and at the same time allies in their mutual hatred toward Jesus. The influence of these parties threatened even those who sat at Jesus' feet.

Beware of the leaven of the Pharisees and the Sadducees!

Exactly as when Moses led his folk out of Egypt! Then it was forbidden to take along leaven, as a sign, that the Egyptian influence must be left behind. Now Jesus is warning His people, so they would avoid the leaven of the Pharisees and the Sadducees.

Is this leaven so evil? We know that the "leaven" of the Pharisees was hypocricy, that of the Sadducees - compromises, but the mutual leaven of both parties was to hate Jesus.

Saying these words of warning, Jesus thought about this leaven, about his disciples and about His future church. Did the disciples understand His words? At the beginning no. Their minds were occupied with other things. They thought and worried about bread, eating, and the welfare of their bodies, although in their sorrows of flesh they had so many times received Jesus' help, and not only they alone - thousands of people.

But this warning of Jesus is meant not only for the people of the past. We also must hear it. Although the parties of olden days have disappeared, the poisonous leaven of olden days is still alive. That is carried even to the most remote places of the world by new parties and with new words.

Does not the hypocrite fermented by the old leaven, the lover of the compromise fermented by the old leaven and the hater of Christ fermented by the old leaven, does not he endanger us all now? Are not the dangers still greater? Does not the warning

have to sound still louder?

Only when Jesus had repeated His words of warning did the disciples comprehend them. Have we understood His warning?

We have been warned already several times. We have heard, we have seen, we have touched without own hands as once the Incredulous Thomas. But do we dare to say that this old leaven does not ferment in us anymore?

Let us also together with Jesus and His disciples cross over to the other side. Let us try just for a moment to free our spirit and heart from the thoughts and worries about the welfare of our flesh, in order to hear and comprehend the warning words of Jesus. Beware of the leaven of the Pharisees and Sadducees - from the hypocricy of the Pharisees and the compromise of the Sadducees and from their mutual hatred toward Christ.

* * *

L. Berzins

THE LASTING SONG.

For June, July
Once sang I songs
When with my friends
I gathered flowers.

Then August came
And taught me this:
The scythe's song
Is also fine.

Now at my door
Knocks brother Autumn.
There are no songs
When Winter comes.

Where could I find
That song which lasts? -
I know it is
The song of God.

* * *

Pastor P. Nesaule

THE REDEEMING JOY

"Your sorrows shall be turned into joy."
John 16:20b
Latvian Hymnal 348

There is a great difference between the Christian Church of nowadays and the Christian Church in the first centuries. This difference is not only in respect to size, richness and power. Our brothers and sisters in those first centuries were richer in treasures of which nowadays many Christians possess very little, or even lack entirely. One of those treasures is redeeming joy. This is exactly the joy which is most indispensable in our days, in order that we may mentally and physically endure the strain. Taking into account the great importance of this joy in our lives, let us

in our thoughts expound a little more upon it.

I.

Joy, just as well as grief is a part of our life. Our life is not imaginable without any joy. One of the Greek wise-men has said: "When joy leaves a man, that man is no more capable of life. He is already a dead man."

As the sources of joy, so are also the sorts of it many and various.

In Scripture we read that there have been men who have enjoyed Christ's crucifixion. And they have enjoyed not only that, but also the sufferings and martyrs' deaths of the Christians. That is a diabolical joy. This same joy was also aroused in Saul by the death, of the blood-witness Stephan. We don't lack, even in our days, people to whom the sufferings of Christ and his followers produce such a diabolical joy. Especially many such are behind the iron curtain. John in his Gospel describes it as the worldly joy.

But besides this joy, there are also the types of positive joy. Is there any one of us who wouldn't know the joy which is aroused by nature? Great joy is also connected with one's health. The philosopher Schopenhauer teaches that nine-tenths of man's joy is created by health, and only one-tenth by other things. Familiar is his sentence: "A healthy beggar is happier then a sick king." When we are healthy, many times we do not even realize how great a treasure health is. We realize it only after we have lost this treasure. It is joy also to be together with the members of one's family, to be in one's own home, among one's nation and in one's own home-country. But none of these mentioned joys can be a substitute for the redeeming joy.

II.

Jesus says: "No one will take your joy away from you." With the passing years many of the joys also pass away. The many sources of joy in this world are taken away by force. We have been robbed of many of them. But the redeeming joy is not to be taken away by force. Especially is it revealed in the apostle Paul's life. He was imprisoned because of his belief in Christ in a time when many Christians were killed because of their belief. Nevertheless, in the prison he wrote to his Philippian congregation: "Rejoice in the Lord always; I'll tell you once more, rejoice!"

The whole history of the church shows us that this joy can not be taken away by force. The hymns, sung by the Christians in the time of persecutions and when they went to die, are hymns of faith and joy. There are Christians who, with this joy in their hearts, are dying even now.

There are not very many lasting things. A certain poet says: "All which is perishable and changeable vanishes just like smoke and like steam." The Scripture says that even heaven and earth will perish some day. The redeeming joy is eternal. In the book of Isaiah we read: "And those redeemed by the Lord will return and come to Zion with songs and eternal joy."

III.

The joy of redemption can not be bought and sold with money. Outward affiliation with the church does not guarantee us this joy. In Germany I heard a pastor relate an incident in his work in foreign missions. A native had visited diligently all his service, but hesitated to be baptized. Asked by the missionary for the reason, the Hindu answered that he hesitated chiefly because in all the time he had been attending services he had not seen one really happy Christian.

The Redeeming Joy (Cont'd)

We also have many sad Christians in our day. More than for their sins, they are sad about the lost sources of joy. For the one it is the family, for the other his father's home, for the third his profession, for the fourth his country, and so forth. But there is left for all of us one source of joy. That is Christ's redeeming task. The world can do nothing to us because we are transferred from death and distress into life.

The obtaining of this joy depends on God's mercy and our true and sincere faith. To gain that joy means to a man to win greater richness.

But to gain this joy only for oneself is not enough. We must divide it further. Ways to do it are various.

The writer Dostoewsky has saved as a great treasure one kopeck (a minor Russian bronze coin, similar to a cent). This little bit of money had been presented to him by a little girl when he, as a criminal, had been on his way to Siberia. Deep into the heart of the writer had penetrated the words of that child: "In Christ's name, please accept this kopeck!" This incident had made him glad on his hard way, and later he always had remembered it. How little is necessary sometimes to make somebody happy!

Working on the job for the congregation's youth at Sloka, in my memory has remained a certain Christmas Eve. Together with several members of that youth circle we visited the city's old people's home. The young people had prepared gift parcels for those old folks. When we left it, I remember one of the girls saying: "Never in my life have I felt as happy as tonight, when I was able in Christ's name to cheer those lonesome folks." For us, to whom many sources of joy in the worldly life have been lost, it is particularly necessary to turn our attention to the joy which is connected with Christ. Only that joy can strengthen and encourage us in the struggle with this world and help us to await the day when nothing will disturb this joy anymore. Amen! Latvian Hymnal 702.

* * *

A. Prieditis

INTELLECT AND FAITH

The intellect and faith often are supposed to be enemies. And often men ask: which of them can lead us nearer to the truth, the intellect or faith? Before we make an attempt to answer this question, we should become aware of the fact, that to a human being absolute truth is not accessible because a human being as well as his sensual and spiritual powers are limited. A human being can assimilate and understand only a part of the truth, namely, not the truth, which is one, but "truths" which are many. Behind each of the truths, accessible to a human being a new truth may be found, behind that one another one, and so it seems that all these truths have the intention of absorbing and unifying all the extremes, i.e. to evade the principle of polarity which can be observed in the empirical world. Thus we see: when unifying or reconciling contradictions, i.e. when getting illogical, we come nearer to the truth. Usually the deepest truths are those, which dress themselves with a paradoxical formulation. In recognizing that, we have recognized that all the truths which are accessible to men are but different aspects or adapt abilities of the one and the same inaccessible truth, and that logic, the main instrument of the intellect, is leading us around the facts, but not closer to them.

Pascal says that by logic everything could be shaken. With skillful logic the intellect by means of scientific deduction can lead us to completely different results. The intellect, for instance, can prove both that the sense of duty is one of the most

necessary factors in human society and that it is but an idle prejudice. But for another criterion, another inner voice, we often would take the relative for the absolute, a part for the whole (as the fanatics and sectarians do. They devote their lives to a certain separate truth, exaggerating it and depriving it of the quality of truthfulness).

The intellect can lead to entirely isolated, absurd truths, which contradict the human "common sense" (By the word "sense" we mean intellect combined with another critical element). Not all the "wise", shrewd logicians are sensible!

Let us put a simple question of conscience to two different men, one of whom would be an outstanding intellectualist, the other a simple, perhaps even naive, pious creature. Let us compare the answers. One of them will be long and complicated and will contain the pros as well the cons. The other will be distinct, simple and precise. The longer the resolution, the more indefinite it is. The longer the discussions the lesser the results.

Now, what is this strange critical element which makes the sensible simpleton more intelligent and wise than the shrewd specul tor? It is not the intellect's voice, it is a different voice, which speaks when we are talking "out of our heart". It is the voice of conscience. Sometimes (when the problem to be solved has not any moral character) we call it also the intuition. By no means, however, it could be mixed up with the instinct. The instinct has its roots in the animal nature of man. It protects the human body. The conscience protects the human soul. It does not ask for any external proofs (evidences), for it has access to all internally hidden evidences. In other words, it has its own sources of truth.

And now it is evident, that there are many truths of such sort, especially in the moral and religious sphere which to the intellect are neither accessible nor demonstrable. And exactly these truths are the most important and most necessary. We can be sure about them, and we can not deny them without slipping in contradictions with our "common sense" and our conscience, but our intellect has no ability of proving them to us. When valuing these truths in an intellectual way, we always will arrive to a point when we will have to say: "I am positive, that it is so, but I cannot explain why."

(To be continued).

* * *

Prof. K. Kundzins

THE TRUTH CONQUERS

Observations.

Ruthless force has driven us away from our home. Heaviness like a nightmare still lies on our compatriots and many other Christians behind the iron curtain. Many people, so dear to our hearts, who still go to sleep evenings in a fearful uncertainty, ask: What will tomorrow bring? How long will the power of darkness triumph over the light, how long will the truth and the justice be trampled?

Yet this triumph of the evil power of today is not the only one that is put before our eyes by our era. On this and on the other side of the iron curtain there are also other signs of the times which perhaps to the larger multitudes and to the sight of a more superficial observer is not so clearly perceiveable as yet, but which, however, exists and about which we must talk. The observer of intellectual life and of the man of today more and more often must meet with the facts which

testify that the old idols little by little are starting to waver and crumble and that once again, the way opens to new and brighter horizons.

Many decades the materialistic view of the world has kept the European man in its prison, in the first place and great many of the intellectual class, who orients themselves to physics and chemistry; in other words, to the side of natural sciences. Also in our home-land it was very noticeable. I remember, that in the first years of the Latvian University's independence in a public dispute about man's soul and its substance, the palm of victory judging from the approval showed by the audience, slipped out of the hands of phsychologists and theologians and was awarded to the representatives of physics and biology - to the natural sciences, who defended the materialistic viewpoint.A few decades have passed since then. They have been over-rich with experiences. From one side they have brought new discoveries in atomic physics and at the same time in the whole so called structure of substance. But not only that, they have led almost to the brink of the abyss the man equiped with all the new conceptions but at the same in the bondage of materialism. All this could not pass without an influence upon the natural scientists and his world's conception. In Germany several times I happened to meet with one of our prominent physicists. In the mentioned dispute 20 years ago, he had very strictly defended the perception of the materialistic man and his soul. But what did he say now? "It is terrible, that all our scientific achievements have become means of creating an immense distress. There will be no rescue for mankind, if it will not get out of that magic circle. One of the most important tasks of the man is to renew the faith to the eternal ideals of men, which have been declared by Christ."

In the University of Hamburg quite a number of Latvian students studied until the last with great diligence and endurance, taking the last opportunities to finish their studies and to obtain their degrees in their respective scientific fields. The natural scientists and physicians were in the majority in that group. Disregarding the very intensive work in the university, they found time and pleasure to assemble in the well-attended evenings of report, the aim of which were to discuss the important problems of the world views. Some young assistants of natural science in several reports strove to prove how unproductive have become the materialistic dogmas, which for such a long time have held the intellect of the man of our generation in prison, and that on behalf of the scientific progress and truth must be asked, that the scientist without restrictions would recognize the irrational and over-temporal factors so often pushed aside, which forms the man and his life. In the opinion of the reporter, the natural scientist of today must look upon man as a being, who stands on the boundaries of two worlds, the visible, accessible to our sense organs, and a world, unaccessible to the ordinary methods of research. Man is similiar to the receiver of radion waves, on which different powers of cosmos are reacting. In such a situation he must decide, to which one of these "over-temporal" currents of power he would adapt and adjust himself. Upon his skill, to perceive and adjust himself to the higher powers, bringing life and blessing, but not to the powers (of the demon), bringing distress and death, depends all his future, his "to be or not to be." Therefore intensified attention must be turned to all the ways and means recommended by religion, in order to turn one's "self" to the divine over-world and thus to become worthy of its revelation: to devotion, prayer, spiritual exercises, concentration and so forth. These thoughts of the reporter, as it could be observed found the deepest echo particularly among the new physicians and natural scientists. What a mighty change, in comparison with the era just a couple decades ago? Veritas vincit! (The truth conquers) - one would like to exclaim.

But one or another could interpose: those are only facts, which affects only the changes in the field of theoretical conceptions. They still do not give anything to us, as long as man himself with all his person and the tendency of life remains

under the power of substance, strength of external world and intellectual weakness, hopelessness, hatred and collapse. In this period how many weary, internally broken down people we meet who have lost their faith! How many there are of such, who are thrown here and there by the waves of life, who are without a definite line of the life, ready to follow every ignis fatuus, which here and there flashes up and then again dies away! And yet, to see only these symptoms of our era, closing our eyes against everything else, against that, which is quietly fermenting and swelling in the deepest stratums of our soul and intellectual life, would be one-sided and short-sighted. It is true, we are living in an era, when innumerable people have lost everything, to which they have been attached in better days: not only their worldly fortune, but often also the possibility to continue the way begun, support, which c comes from home and family life, friends, relatives, even health, the elasticity of limbs and the God-given stately build (let us only think about our many invalids). However - and here we meet with the "other side" of the matter, particularly among those in our midst who have been afflicted by destiny, who have met death eye to eye and long have looked into the dark abysses of the life,who have experienced all the torments of an abandoned man, - more and more often we can meet with such, who apparently have lost everything but instead have found something, about which they have not known until now: the guidance of God's invisible hand and His power, which "in the weakness appears mighty." (2. Cor. 12:9). Here again is repeated the truth expressed in a poet's words: "He, who has not yet, broken down in his spirit, lain on a naked earth, he does not know you, almighty Power!"

* * *

Pastor E. Kiploks

THE LUTHERAN CHURCH IN AMERICA

(Continuation)

13. FINNISH APOSTOLIC LUTHERAN CHURCH, established in 1873. The Finns began to immigrate to Northern Michigan about 1865, and then later to Minnesota and the Dakotas. Among the first immigrants there was pastor L.L. Lestadius, the follower of movement of the revival. They also created the first Finnish Church organization with very much lay-man participation and simple cult. - Bresident: Rev. Andrew Mickelsen, Office: Hancock, Mich.

14. BIELSEN SYNOD, established in 1876, of Norwegian origin. Founded by Bielsen, when he withdrew in 1875 from the Hauge synod (see 3), when it changed its constitution. - President: Rev. Geroge Bredeson. - Office: Taylor, Misc.

15. * AMERICAN FINNISH EV. LUTHERAN CHURCH SUOMI SYNOD, established in 1890. Co-operates with ULCA (see 1), whose mission branch supports the Finnish relief in Canada in 15 places. - President: Rev. John Margelin. - Office: 912 Baldwin Ave., Neganee, Mich. Official publications: The Lutheran Counselor and Paimen-Sanomia.

16. FINNISH NATIONAL EVANGELICAL LUTHERAN CHURCH, established in 1886. Co-operates with the Missouri synod (see 7) which supports this church. From her own side she masters the care for Finns in Arizona. - President: Rev. G.A. Who, D.D. - Office: 923 N. St. Clair St., Painesville, Ohio.

17. CHURCH OF THE LUTHERAN BRETHREN, established in 1898, of Norwegian origin, in separating from the Norwegian church (see 3). President: Rev. C.L. Talstad. - Office: Lutheran Bible School, Fergus Falls, Minn.

18. THE LUTHERAN CHURCHES have some congregations outside the ministries. The

statistical survey does not include some of the recently organized Latvian congregations, whihh temporarily have not yet joined any of the existing Lutheran churches; for example, Grand Rapids, Mich., Willimantic, Conn. etc.

Actually the American Lutherans are not as disunited as it seems in the first moment, viewing the list of various churches. In five of the biggest synods are assembled more than 90% of all the Lutherans. And besides, the synods mutually co-operate in the inter-synodical organizations. Thus there are three big groups: 1) the United Lutheran Church, which mainly represents in a close unit the Lutherans of the East-coast; 2) the Synodical Conference, which is inspired by the Missouri Synod (est. in 1872) with 5 associates, and which unites mainly the Lutherans of the German nationality in the Middle West; and 3) Scandinavian and German Lutheran coalition in the same territory as the previous group with 5 associates, this third group being known under the name of American Lutheran Conference (est. in 1930), which is preparing for a closer union.

Still wider is the base of co-operation in the National Lutheran Council (NLC, est. in 1918), which represents 2/3 of all the American Lutherans. It is coordinating missions, the Student and Soldier relief, Social aids, common actions etc. NLC is also the National representative in America of the Lutheran World Federation (LWF), who mainly finance the whole Lutheran Aid action in the World (Lutheran World Action). As one of the greates relief works, we must mention also the organization of the Lutheran emigration in the frame of DP immigration laws. About the NLC see the 5th issue of this journal, but to this important organization we probably will return still another time. NLC official publication is "The National Lutheran" (appears 5 times a year). NLC executive director: Dr. Paul C. Empie,his office: 50 Madison Ave., New York 10, N.Y. The office of the emigration branch: Lutheran Resettlement Service, 145 East 32nd St., New York 16, N.Y. The organization of the spiritual care for the immigrants is done by the Division of American Missions. Executive Secretary: Dr. H. Conrad Hoyer, his office (also the editorial office of Majas Draugs): 327 S. La Salle St., Chicago 4, Illinois.

* * *

M. Rozentale

THE RELIGIOUS FIGURES IN OUR EXILE'S LYRICS

I. God, Era and Nation.

Exile has torn us off from our original, accustomed environment, surging through the deepest depths of our soul, which in the every-day slower flow often vibrates imperceptibly. In the daylight have arisen controversies, have secreted sharper the deepest edges of our soul. But at the same time, exile is also the deepener and clarifier of the personalities.

It is not by coincidence that the exile has influenced also the religious experience which is expressed by the exile's poets. The strength and the depth of the religious experience has always been the part of strong intellects who have won harmony within themselves and tranquility of mind in the greatest dangers and changes. The weak, losing much, arrive at the denial of all that is noble and sacred, being unhappy in themselves, and in their works of poetry emphasizing the negative. It is fortunate, that the latter in our poetry are in an outstanding minority, because we are strong people.

Amidst the poets of the middle and the modern generation in majority are those, who live in accordance with God's decision. - A. Eglitis, Fr. Dziesma, E. Kezbere,

K. Zale, R. Skujina, P. Aigars, A. Kangars and many others. It is significant to mention that from the last collection of poems by Karola Dale "The dew of the Time" from 40 poems 15 are with the religious theme. That is a high percentage, similiar to that, viewed in the collection "Fire words" of Andrejs Eglitis, where of 119 poems 43 consider the religious motives.

Our greatest lyricists Z. Lazda and V. Strelerte do not so often mention God's name, but they descend into the deepest depth of the soul, seizing feelings in the wide philosophic-religious view, expressing their soul's contact with the divine, as well as their belief in God's care for the Latvian nation and the whole mankind. Viewing the world of war, demolished lives and the exposed evil of man, it seems to Z. Lazda that God's purpose is to create something more perfect than a man. In the poem "The decayed house" she says:

Man probably is passing away,
Some other shapes maybe God will create,
Your time has gone and fades away
In the dark struggles.

This thought interweaves in the Christian world view, stating that the life in this world is not the best. This basic opinion is proved once and again in different stages of the historical courses. To all that the poet's soul reacts more sensitively.

In our exile's lyrics we see the echoes of the pulsation of this era in connection with the religious experience. In many poems Andrejs Eglitis has spoken in particularly deep words about his era. The war's influence reflects also in the poem, "Everything has passionately twisted", where it is said

The sword has banished God, the earth darkens, the heaven does not answer.

The war does not spare churches either - the poems "In the burning church" and "In an empty church" are the witnesses of that. For such is the time of war, when "ravens rest on the walls of the temple."

The most characteristic picture of the era is the introductory poem of the collection "On the shield."

With the child killed - one sees Chingishan standing in Christ's place.

These terrors, however, are transitory, and the poets believe that God will lead further the flow of life. That has been determinedly expressed in the poem "To the Europa" by Veronika Strelerte:

When the air will be clean
His sign will give God -
"Build new house for yourself
In these rubbles."

Also in the poem "The Faith" by Zinaida Lazda is the vision of a new day:

We won't be crushed, new day will give us God,
With justice and with other means of life
Than this, which memory of death and force
Will air still thousand breeds ahead.

Faith in the victory of good is expressed in the poem "To the man" -

God shapes the earth in heaven's forge

Ever and ever again.
Why do you look back in vain?!
Your future you must forge
So new life would recourse
Without the ruse and evil.

Very wide space in the presentations of our poets is assigned to God's care for the Latvian nation and land. This land which is given to our nation by God Himself, He will also give it back. In the poem of V. Strelerte "The peasant" is said:

For you, who give and take,
And order to fight,
Who fates of the world decide
This land, this land of pain
To us you have assigned God.

Klara Zale wants to hope, that God will give back again to us that once was granted to us, in the poem "In the hour of midnight"

You know that - that for this land
Men, with love aflame, do fall
Could you, God, with your own hand
Be able to repudiate?

If in this poem the poetess is still asking, although in the question the positive answer is already perceiveable, then elsewhere she is quite sure about that. (The roses does not smell so):

The tornado will cease, will cease the storm
The sun will rise in the deep blue skies,
When God Himself this word will call - this word will
call - Latvia.

God will not allow the nation to separate from the land. (God will not permit). In connection with the severity of this era, V. Strelerte calls God the "great suffering God." She surrenders to the gait of life, God has decided, but everywhere and to the end remains bound to the nation.

To me belongs, wherever I am apart
Wherever, you God, will send me,
The heart and blood of my nation.
(Consolation)

Z. Lazda passionately prays for her home-country:

To ground I fall, praying God,
Please do hot take away, what you have given.
Do listen to my fervent prayers.
(Restlessness)

Andrejs Eglitis in his poem "The Fugitive" expresses the conviction of a brighter future:

God healing will put his hands on Latvia's bosom.

In order this to take place, everyone of us must believe, everyone must pray and also do something, in order to live according to one's own conviction. The most perspicious and active must be the discerners of the nation's tragic fate and the

believers to the sense of the nation's sufferings and nation's eternity.

So in our exile's poetry there is a strong faith in God's guidance of the nation's life, in deeper sense of God's action even in the darkest moments.

* * *

IN THE VALLEY OF THE GOLDEN CALF

What can mountains offer to men? The distant views, only the distant views and rough winds, clefts and rocks. However, what do distant views mean to a common man! He wants bread and water and a green grass carpet where to sit upon in a place protected from the wind and the burning sun of mid-day. These things, however, the valleys provide. Therefore men like valleys. Their horizon is limited, their dreams are trival, their skies are low and their god is the Golden Calf - - to-day as well as yesterday and the day before yesterday.

- - -

The door is open. Having grasped the edge of the door with her one hand and holding at the jamb, Miriam looks in her room. - Come in, says Aaron, and shut the door! - I would love to! thinks Miriam. I would love to be at home again. Each space there is familiar to me, the smallest thing there has been touched by my hands thousands of times. There is the window where in the mornings the days have broken out like flowers and there is the bed which in the nights is waiting for the tired one like a mother. - She has to step over the threshold and she would be at home. The fierce run, the fear and restlessness would be over. - Come in, take your jar, says Aaron. - I know - thinks Miriam, Aaron is angry with me again. But it is good that my jar is safe, but still a while ago I could have sworn that it had fallen down and broken. - Now, are you coming or are you not coming? asks Aaron quite angrily. Certainly she will go. She has to summon but her strength. It were really funny if she could not step over this petty threshold. But you can laugh if you please -she can not do it. She tries lifting one foot. Like roots of a tree it seems to be grown in the ground. She tries, lifting the other one - but she has no success either. I can't, she wants to say, you see, I can't. But she cannot utter a single sound. "I-I-I ca..." Miriam succeeds in giving a shout at last; and having awakened from her tormenting dream, feels that cold sweat covers her breast, forehead and hands.

Still, not being quite sure where she is, leaning on her elbow and listening to her vigorous heart beats, Miriam takes a look around: there are tents and men, as far as her eyes can reach - some in tents, and some under the open skies, rolling in the restless sleep of a traveller. Here and there are half burning camp-fires, to which toward dawn no hand had put even a dry branch of a thornbush. Blue smoke is turning and climbing up to the skies and falling down again. A child is weeping around the corner of a near by tent once in a while making interludes as if listening: will there be no one who would take care of me, or as if taking a breath. Somewhere in the distance two voices are vigorously fighting for their justice: the one a low one - obviously belonging to a father or husband, the other somewhat higher - belonging to a woman or a teenager. It is a travellers' camp in a valley.

- And I for a moment had the imagination of being back at home again, thinks Miriam, pulling her legs out from under her neighbour-woman's head. A little unsafe as if being dizzy she walks to the well. It is early in the morning. It dawns. Miriam does not expect anyone at the well in this early hour. In one respect it is good to be up so early: you can get some pure water. They who come later have to wait long and when they have reached the well there is not much water left. There is more mud in their jugs then water.

Despite the early hour this morning, however, Miriam does not even reach the well. Halfway there she notices a man in the light of the rising sun dancing a strange dance. Sometimes he glances toward an imaginative enemy and sometimes he retreats as if surrendering. He turns to the right and then - to the left as if looking for a lost rival and then comes back to the spot where he began his dance. It is the "dance" of an artist, when he is satisfied with his work. It is Aaron - Miriam distinguishes the dancer at last.

"You're early today."

"Better say: "late" smiles Aaron.

"You haven't slept at all, have you?"

"No, and you? Could you sleep last night?"

"No, I had..."

"You see!" says Aaron, who has no interst in any explanations now. "How could I? It is I who made this," he points to a statue. "It is my hand-work. Look at it! Isn't it beautiful? I finished it late last night, I just could not believe that the earings would provide me with sufficient gold for my task. During the night I built this altar. Today is a real feast day!"

It reminds Miriam that a festival has been announced for today. Today sacrifices will be offered to the Golden Calf, the new god of Israel. Obliging the people, Aaron had made it of the adults' and childrens' earings. And there it is shining in the bright morning sun, the idol, a master piece indeed and admired by the master himself. "Well, what about Moses?" asks Miriam, having joined with the master's admiration for a while. "If Moses returns, what then?"

"Don't worry," Aaron replies. "Moses won't return. He has been away already forty days and don't forget the earthquake. No," repeats Aaron, "Moses won't come back anymore. And it is better so. I am sick of repeating 'Moses, Moses'. You shall not do this, and you shall not do that. Hasn't he killed a man? Nevertheless he preaches: you shall not. My throat has become hoarse repeating once and again: Moses says this and Moses says that."

"But you didn't have to repeat what Moses said. You had to repeat what the Lord said."

"The Lord!? Where is this Lord? Who has seen him? Moses has. Who has talked with him? Moses has. Why doesn't the Lord do the favour to you or me? Why can't we see him? And by the way - what god is he, whom one can't see? Look, here is the God!"

"But the Lord has helped us so wonderfully, He has led us out of Egypt..."

"And where has he led us?" Aaron asks, obviously prepared for these objections.

"The people are right: What harm did we have in Egypt? We were slaves. Allright, all can't be lords. Are we lords now?"

"But we have our daily bread, haven't we?"

"Daily bread! What daily bread? When there was meat, there was nothing but meat. When there was the grual, there was nothing but gruel. Right are the people: weren't there graveyards enoggh in Egypt? No, we had to come to die here, in the wilderness."

In the valley of the golfen calf. (Cont'd)

"But we are still alive."

"Don't be ridiculous. Are the people like us alive? Is it a life worth to live?"

"Well, what have you decided? Shall we go back to Egypt?"

"I don't know. We shall see. It is a feast-day today. Look, the people are gathering already."

Really, the people are gathering, discussing the last events, excited, thrilled. They have got a new leader and a new god, a leader according to their wishes and a god that they can see and touch. It is their own god, made of their own gold. As a bull leads his herd to green pastures, so their god will lead his people to the land of milk and honey, and with his horns he will throw down every one that would make the attempt to hinder him. "Hail to you, god of Israel, you have brought us out of the land of Egypt.

- - - - -

This is the scene which Moses faces having come down from the mountain in the valley. For a while he looks as if in an abyss wherein has fallen something dear to him, and like someone who has come close to the edge of an a byss Joshua wants to hold him. It seems the old man has become giddy, he totters. But when Joshua wants to hold him, an angry "keep off" throws back as the lion's paw a pup. The stony tables, lifted above his head, give a shine in the morning sun as if being put on the altar, as if inviting: Look, God's writing, look, what a wonderful picture, - then flung by strong hands, they fall and having been broken in pieces tumble, roll and slip from God's mountain into the Valley of the Golden Calf.

- - - -

The Bible tells that like the tables of the Ten Commandments Moses smashed also the golden calf. Then he climbed up the mountain again and brought new ones down. The Bible does not tell what happened to the smashed ones. It seems to me forty days and nights - a time as long as this, according to the Bible's report, Moses has been away once more - is a time long enough during which surprised, frightened men, stung by their consciences might have found at least some pieces. Those we are still keeping as a precious heritage of the past. With the mighty picture as a whole, seen by Moses and over his shoulder also by Joshua - it seems we are not too familiar. One might even doubt: is it possible for men to see it in a valley at all. We are the men of the valley. O.G.

* * *

THE COMMUNISM AND THE CHRISTIAN CHURCH

Arthur Vööbus, Estonian pastor and professor at the Theological Seminary of Chicago (ULCA), has written and published at his own cost an important book entitled Communism's Challenge to Christianity. This book contains many attests about the terrible situation of the Christian Church in the Baltic States, particularly in Estonia.

The strong side of this author is that he does not write as a cabinet explorer, but testifies from his own personal and his nation's experience. He calls by name the Estonian martyrs, presents the methods of Moscow's secret police to tear away the occupied countries from Christianity; there it is shown the very low level of living of the labourers and the illegal position under the Soviet yoke.

From the other side, Vööbus is not afraid to disclose also the faults in the Church. The Christian Church has done too little, he says, to investigate the true

position of the Church in the Soviet Union. Moscow is taking advantage of this drawsiness of the Christian church. Many American and West-European pastors surrende to the influence of the communist propaganda. Even the International church congress in Amsterdam in 1948 showed that there are church employees who sooner would believe in the leaflets spread out by the Soviet legation than in the Christian martyrs - the most noble representatives of the Church - unequivocal testimonies.

The church has taken the defensive position and now and then better retreats than fights for its affairs.

Vöobus concludes with Christ's words: "Work while it is day: the night cometh, when no man can work."

This book will arouse to deep meditation some church employees. That is a book which also Latvian immigrants surely can present to the American pastors or to their benefactor-friends in the United States. Spectator.

* * *

Published by
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street

For the spiritual care of Latbians of Lutheran faith recently resettled in the United States.

For information write to the above address,
Attention: Latvian Paper